

Sotsiaalmaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste
muutmise seadus eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 1

Kooskõlastustabel

Kooskõlastustabelis on esitatud sotsiaalmaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (EIS toimik nr 23-1206) kohta esitatud märkused.

Märkus ja selle esitaja	Märkusega arvestamine
JuM, 06.10.2023 nr 8-2/6000	
Hea õigusloome tavapärase menetlus näeb ette väljatöötamiskavatsuse (VTK) koostamise. Kooskõlastamiseks esitatud eelnõu puhul VTKd ei koostatud ja eelnõu seletuskirjas nimetatakse puudumise põhjuseks muudatuste kiireloomulist iseloomu ning viidatakse hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 1 lg 2 punktidele 1 ja 2. Kuna eelnõul puudub seletuskirja koostajate hinnangul igasugune puutumus Euroopa Liidu õigusega (seletuskirja punkt 5), ei ole asjakohane viidata HÕNTE § 1 lg 2 punktile 2. Samuti tekitab küsimusi kiireloomulisusele viitamine, kuna eelnõu seletuskirjas märgitud asjaolud on koostajatele seletuskirja alusel teada olnud mitmeid aastaid (näiteks on viidatud õiguskantsleri 2020. aasta kirjale, samuti juba aasta tagasi jõustunud muudatustele). Seega on kiireloomulisusele tuginemist praegusel juhul suhteliselt raske õigustatuks pidada. Seetõttu palume eelnõu seletuskirjas põhjalikumalt selgitada VTK koostamata jätmise põhjuseid. Muu hulgas tasub hinnata, kas mõne eelnõuga kavandatava muudatuse osas (nt TLS § 331) võiks rakendada HÕNTE § 1 lg 2 punktis 5 nimetatud VTK koostamata jätmist võimaldav alus. Ka sellele alusele tuginedes tuleb VTK koostamata jätmist sisuliselt põhjendada ja selgitada nt, et need muudatused omavad haldusvälistele sihtrühmadele pigem vähest mõju või on tegemist varasemat muudatust nõ korrigeeriva iseloomuga muudatusega vms. Küll aga ei saa meie hinnangul sellele erandile tugineda füüsiliste isikute teenuslepingute alusel maksustamise kontekstis, kuivõrd selle muudatusega on kavas oluliselt mõjutada füüsiliste isikute maksukuulekust ning ka mõjutatav sihtrühm on märkimisväärne. Eeltoodust tulenevalt palume seletuskirjas VTK puudumist asjakohaselt põhjendada.	Seletuskirja on täiendatud.
Eelnõu ja seletuskirja failides esitatud märkused	Arvestatud.
JuM, 02.09.2024 nr 8-2/6092	
Arvestades Riigikogu otsusega heaks kiidetud õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030 p-s 12.4.1. märgitud ning eelnõu seletuskirjas esitatud selgitusi ning mõjuanalüüsi, palume eelnõuga ette näha rakendussäte, millega võetakse kohustus kavandada järelhindamine. Hinnata tuleks füüsiliste isikute teenuslepingute maksustamise mõju. Juhime tähelepanu, et kavandatud muudatusel on suure tõenäosusega oluline mõju, kuna eelduslikult puudutab see sihtrühma, mille suurus on üle 10 000 füüsilise isiku, kes viimastel aastatel on teenuseid selliselt osutanud ning kellele kanduks eelnõu kohaselt üle täiendav	Mittearvestatud. Eelnõuga tehtava muudatuse mõju hindamine eeldab, et on võimalik hinnata, kui suur osa sellise teenuse osutajatest on muudatuse järgselt hakanud maksu tasuma. Sellises olukorras on

maksuarvestamise kohustus või alternatiivselt vajadus selliste teenuste osutamisel valida teenuste osutamiseks sobiv ettevõtlusvorm. Eelnõu üks eesmärk on selliste isikute maksukuulekuse suurendamine. Praeguste reeglite järgi on selliste lepingute alusel väga vähe makse tasutud. Seletuskirjas on korduvalt viidatud, et puudub kindlam veendumus mõjutatud isikute käitumise muudatuse ning sellega seotud maksulaekumiste kohta. Lähtudes eelnevast tuleb muudatust lugeda potentsiaalselt oluliseks.	maksude tasumiseks lisaks eelnõuga pakutavale mitu alternatiivi - registreerida FIE-ks, avada ettevõtluskonto jm. Kuna maksuandmete põhjal ei ole võimalik kindlaks teha, kui suure osa FIE või ettevõtluskontole kantud tuludest moodustavad muudatuse sihtrühma teenitud tulu, siis ei võimalik teostada maksuhaldurile esitatud andmete põhjal ka järelhindamist. Ka muud järelhindamise meetodid ei pruugi mõju mahust anda adekvaatset pilti. Samas jätkub igakuine maksulaekumiste andmete jälgimine ja analüüsimine.
Eelnõu ja seletuskirja failides esitatud märkused	Arvestatud.
MKM, 16.10.2023 nr 2-7/2023/4191	
Eelnõuga lisatakse sotsiaalmaksuseadusesse (SMS) § 2 lg 1⁴, millega täpsustatakse sotsiaalmaksu maksmist olukorras, kus töölepingu seaduse (TLS) § 33¹ alusel töandjalt alltöövõtu tellinud isikule läheb üle töötajale tasu maksmise kohustus. Koos tasu maksmisega läheb muudatuse järgselt alltöövõtu tellinud isikule üle ka maksude tasumise kohustus. 1.1. Seletuskirja lk 6 kohaselt on TLS §-iga 33¹ seotud SMS muudatus „vajalik, et tellija tasutud nõuet saaks käsitleda tasuna SMS-i mõttes.“ See selgitus võib mõjuda eksitavalt, kuna tellija all mõistetakse üldjuhul objekti tellinud isikut, kuid antud juhul on asjakohane rääkida töandjalt alltöövõttu tellinud isikust. Selguse huvides palume lauset muuta järgmiselt: „Muudatus on vajalik, et alltöövõtu tellinud isiku tasutud nõuet saaks käsitleda tasuna SMS-i mõttes.“. 1.2. Lisaks palume sisse viia tehnilist laadi muudatus SMS § 2 lõikesse 1³. 15.10.2022 jõustusid Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse (ELTTS) muudatused, sh ELTTS § 5² muudatused, millele SMS § 2 lg 1³ viitab.	Arvestatud. Seletuskirja on täpsustatud. Arvestatud. Muudatus on eelnõusse lisatud.

ELTTS § 5² reguleerib lähetatud töötaja tööandjalt alltöövõtu tellinud isiku vastutust. SMS § 2 lg 1³ viitab hetkel aga tööandjalt teenuse tellinud isikule, mitte alltöövõtu tellinud isikule. Seetõttu palume SMS § 2 lõikes 13 asendada sõna „teenuse“ sõnaga „alltöövõtu“. 1.3. Selguse huvides palume täiendada ka TKindlS § 14² lõike 2 teist lauset pärast sõna „tööandja“ sõnadega „või töölepingu seaduse § 33¹ alusel tööandjalt alltöövõtu tellinud isiku“. 1.4. Ühtlasi teeme ettepaneku täiendada TöMS § 11 lõiget 3, mis puudutab ajutise töötamise eest makstava tasu piirmäära. TöMS § 11 lõike 3 lõppu tuleb lisada uus lause: „Ajutise töötamise eest makstava tasuna käsitatakse ka töölepingu seaduse § 33¹ alusel tööandja alltöövõtu tellinud isiku makstud tasu.“	Arvestatud. Eelnõud on täiendatud TKindlS muudatusega. Arvestatud. Eelnõud on täiendatud TöMS-i muudatusega.
Seoses eelnõu muudatusega TKindlS-s, palume täiendada TKindlS § 3 lõike 2 loetelu isikutest, kes ei ole edaspidi enam nimetatud seaduse mõttes kindlustatud isikud. Kuna eelnõuga kaotatakse töötuskindlustusmakse tasumise kohustus füüsiliste isikute vahel sõlmitud võlaõigusliku lepingu korral, ei ole edaspidi enam kindlustatud isikuks TKindlS mõttes ka füüsiline isik, kes osutab teisele füüsilisele isikule teenust võlaõigusliku lepingu alusel. Seega tuleb täiendada TKindlS § 3 lõiget 2 punktiga 7 järgmises sõnastuses: „7) füüsilisele isikule võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav füüsiline isik.“.	Arvestatud. Eelnõud on täiendatud TKindlS muudatusega.
Eelnõu vastuvõtmise ja jõustumise vahele peaks jääma vähemalt kuus kuud Eelnõu § 5 kohaselt jõustuvad muudatused 2024. aasta 1. jaanuaril. Juhime tähelepanu sellele, et maksukorralduse seaduse § 4¹ kohaselt peab maksuseaduse muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele üldjuhul jääma vähemalt kuus kuud. Vastavale sättele on viidatud ka eelnõu seletuskirjas, kuid on siiski määratud lühem jõustumisaeg. Peame siiski oluliseks, et muudatuste vastuvõtmise ja jõustumise vahele jääks vähemalt kuus kuud, et maksumaksjatele jääks rohkem aega muudatustega kohanemiseks.	Arvestatud. Jõustumissätet muudetud.
Palume eelnõu täiendada maksukorralduse seaduse muudatusega (Lisa). Tegemist on töövaidluskomisjoni (TVK) tööd puudutava muudatusega, et TVK saaks täita temale seadusega pandud kohustusi. Kuigi seaduse järgi on TVK-l kohtuvälise vaidlusorganina pädevus lahendada individuaalseid töövaidlusi, mille üks osapool on mitteresidendist tööandjana registreeritud tööandja, siis puudub TVK-l praegu ligipääs mitteresidendist tööandja andmetele. See takistab töövaidluste kiiret ja kvaliteetset lahendamist mitteresidendist tööandjaga seotud	Mittearvestatud, kuna ettepanekul puudub otsene seos menetletavate muudatustega. Muudatuse saaks lisada hetkel ettevalmistatava MKS muutmise eelnõusse.

töövaidlustes. Esitame kooskõlastuskirja lisana muudatuse täpse sõnastusettepaneku ning muudatuse selgitused ja mõjuhinnangu.	
Sotsiaalministeerium, 26.09.2023 nr 5.2-2/35172-2	
Eelnõu rakendamise osas vajab täpsustamist, kas planeeritavad muudatused tingivad Maksu- ja Tolliameti (MTA) vaates täiendava sotsiaalmaksu liigi loomise vajaduse (näiteks olukorraks, kus füüsilisele isikule teenuse osutamise eest saab tasu teine füüsiline isik, kes peab hakkama ise saadud tulult kord aastas sotsiaalmaksu tasuma). Kui täiendava sotsiaalmaksu liigi loomine on vajalik, siis võib eelnõuga kaasneda mõju SKA – MTA andmevahetusele (s.h infosüsteemide arendusvajadused SKA-le). Täpsema arendusvajaduse ja sellega kaasnevate kulude osas saame anda tagasisidet pärast MTA vaates täiendava sotsiaalmaksu liigi loomise vajaduse selgumist.	Füüsiliselt isikult saadud teenustasu maksustamisel kohalduvad FIE maksuarvestuse reeglid. Seega täiendavat infovahetust muudatus kaasa ei too.
EVEA, 05.10.2023 nr 0510/2023	
EVEA toetab seadusemuudatust, mis füüsiliste isikute vahel sõlmitud lepingute alusel teenustasu maksmisel paneb sotsiaalmaksu tasumise kohustuse tasu saajale (teenuse osutajale). See suurendab tasu saaja vastutust oma tegevuse eest. Lahendamata on aga jäänud küsimus, et kuidas peaks toimuma töötamise registreerimine töötajate registris. Sellise sõnastusega eelnõu vastuvõtmise järel jääb töötamise registreerimise kohustus edasi tööd võimaldavale isikule. Ebakorrektnel on siin aga eelnõu teksti sõnastus, millest tuleneb, et sotsiaalmaksu makstakse ka juriidilise isiku saadud tasudelt, kui talle tasub osutatud teenuse eest füüsiline isik. Vastavat sätet tuleks täiendada sõnadega „füüsilisele isikule“ või leida teistsugune sõnastusmudel.	Eelnõud on täiendatud MKS-i muudatusega, mis välistab füüsilisele isikule teenuse osutaja TÖRi kandmise. Kuna kindlustatavana on SMS tähenduses mõeldud ikka füüsilist isikut, siis puudub vajadus täpsustada, et äriühingule teenuse osutamisel SMS-i ei kohaldata.
Omaette probleemiks on ka see, et eelnõu kohaselt ei ole füüsilisest isikust tasu saajal (kindlustatu) ega füüsilisest isikust tööandjal võimalik maksta töötuskindlustusmakset tasult, mille maksjaks on füüsiline isik. See vähendab võimalikku töötuskindlustuse kohaldamisala, mis ei ole hea sotsiaalse turvalisuse tagamise seisukohast.	Füüsilisele isikule teenuse osutajale ei kohaldu töötuskindlustuskaitse põhjusel, et tema tulude maksustamisele kohaldatakse FIE maksustamisreegleid.
Sotsiaalkindlustusamet, 26.09.2023 nr 5.2-2/35172-2	
Sotsiaalkindlustusametile (SKA) on esitatud arvamuse avaldamiseks sotsiaalmaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. SKA tutvus eelnõuga ja märgime, et eelnõu rakendamise osas vajab täpsustamist, kas planeeritavad muudatused tingivad Maksu- ja Tolliameti (MTA) vaates täiendava sotsiaalmaksu liigi loomise vajaduse (näiteks olukorraks, kus füüsilisele isikule teenuse osutamise eest saab tasu teine füüsiline isik, kes peab hakkama ise saadud tulult kord aastas sotsiaalmaksu tasuma). Kui täiendava sotsiaalmaksu liigi loomine on vajalik, siis võib eelnõuga kaasneda mõju SKA – MTA andmevahetusele (s.h infosüsteemide arendusvajadused SKA-le). Täpsema arendusvajaduse ja sellega kaasnevate kulude osas saame anda	Füüsiliselt isikult saadud teenustasu maksustamisel kohalduvad FIE maksuarvestuse reeglid. Seega täiendavat infovahetust muudatus kaasa ei too.

tagasisidet pärast MTA vaates täiendava sotsiaalmaksu liigi loomise vajaduse selgumist.	
---	--